

Men zal toestemmen, zóó wordt geredeneerd. Dáár hoopt, daar vertrouwt men op, daar gaat men met volle zekerheid op af.

Tegen de analyse die ik van die stelling gageven, werpe men niet tegen: dat cijferen ongeestelijk is in het Koningrijk Gods, noch ook dat des Heeren Geest tot alle dingen machtig is. Met verlof! uw redeneering is zelve niets dan een berekening, een becijfering en gros. Wat Gods Geest vermag, kan evenzeer voor Art. 23 en zonder dat artikel komen. Een redeneering, een verwachting dus die juist met dat artikel rekent, ontkent zoo min de macht van dien Geest, als wij dien ontkennen, maar rekent er voor dit oogenblik evenmin mede als wij dit doen. Of men zoo in groote trekken zegt: van de kerkeraden naar de classes, van de classes naar de provinciale Besturen en van daar naar de Synode, — of dat men dit nauwkeurig napluis, dat is en blijft beiden cijferrekening, en waar eenmaal gecijferd wordt, houd ik van rekenen meer dan van gissen.

Vooreerst dan, men stelt zich zoo licht voor, dat bijna allerwege de rechtzinnige partij heeft getriomfeerd, omdat dit alzoo was in de groote steden, wier naam en roep het verste klinkt. Willen we ons echter door geen schijn laten verblinden, dan stel ik daar tegenover: 1°. dat in gansche streken onzer kerk, de plattelands-gemeenten met beslistheid zich tegen ons hebben verklaard, en ten 2°. dat in de steden van den tweeden en derden rang de uitslag der stemming ons bijna allerwege ongunstig was.

Ten tweede. Men vergete niet, dat men dusver heeft getriomfeerd doordien de tegenpartij van de stembus wegbleef, en dat dus een trouwer opkomst bij volgende stemmingen den uitslag geheel tegen ons kan keeren, ook waar men zich reeds zeker waande van het gezag. De nieuwe verkiezingen in dit jaar toonden reeds zulk een trouwer opkomst der oppositie, en in meer dan ééne plaats is nu reeds de gunstige uitkomst der eerste verkiezing